

Warszawa, 2025-07-07

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10266 w sprawie zasad redysponowania mocy instalacji fotowoltaicznych przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. oraz nierównego traktowania małych przedsiębiorstw energetycznych, uprzejmie informuję:

- 1. Na jakiej podstawie PSE oraz operatorzy systemów dystrybucyjnych podejmują decyzje o redysponowaniu konkretnych instalacji OZE?**
- 2. Czy istnieje oficjalna hierarchia priorytetów w zakresie wyłączenia instalacji fotowoltaicznych? Jeśli tak, to na jakich kryteriach się opiera i czy jest publicznie dostępna?**

Ad 1. i 2.

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (dalej: PSE) jako Operator Systemu Przesyłowego (dalej: OSP) odpowiada za bilansowanie Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (dalej: KSE), czyli dostosowywanie wielkości produkcji energii elektrycznej do jej zużycia w każdej jednostce czasu. OSP analizuje bilans mocy KSE oraz dostosowuje pracę jednostek wytwórczych do zużycia w taki sposób, aby zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania sieci oraz KSE jako całości. Uwarunkowania związane z planowaniem pracy systemu są szczegółowo opisane na stronie internetowej PSE S.A. <https://www.pse.pl/jak-funkcjonuje-krajowy-system-elektroenergetyczny/planowanie-pracy-systemu>.

Podstawowym obszarem służącym do równoważenia podaży i popytu na energię elektryczną jest rynek bilansujący. Środkiem wykorzystywanym w procesie planowania pracy i bilansowaniu KSE są dostępne na nim zasoby w postaci źródeł dyspozycyjnych i sterowalnych przez OSP. Szczegółowe wymagania w tym zakresie wynikają z obowiązujących regulacji prawnych, a także Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (dalej: IRiESP) oraz Warunków Dotyczących Bilansowania (dalej: WDB) zatwierdzonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: Prezes URE). Biorąc pod uwagę uwarunkowania pracy jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych (dalej: JWCD), planowaną wielkość generacji jednostek, które nie są centralnie dysponowane (dalej: nJWCD) jak np. odnawialne źródła energii, zapotrzebowanie odbiorców oraz saldo międzysystemowej wymiany handlowej, przygotowywane są dobowe plany pracy KSE.

Zidentyfikowane na podstawie tych planów nadwyżki podaży energii elektrycznej oraz deficyt wymaganej zgodnie z postanowieniami IRiESP ujemnej rezerwy mocy, tj. zdolności instalacji wytwórczych do zaniżenia produkcji energii elektrycznej, informują o zakresie niezbędnych dostosowań w pracy systemu. Można wyróżnić następujące podstawowe działania, jakie podejmuje OSP w celu zbilansowania KSE:

- ograniczenie liczby pracujących JWCD i generowanej przez te jednostki wytwórcze mocy poprzez skorzystanie z ofert bilansujących w ramach mechanizmów rynku bilansującego,
- wykorzystanie możliwości magazynowania energii w elektrowniach szczytowo-pompowych na podstawie ofert bilansujących w ramach mechanizmów rynku bilansującego,
- ograniczenie mocy w jednostkach nJWCD na podstawie zawartych umów.

W sytuacji, gdy powyższe środki okażą się niewystarczające, OSP wydaje polecenie nierynkowego redysponowania źródeł OZE. Oznacza to, że nierynkowa redukcja stanowi ostateczny środek zaradczy, stosowany po wyczerpaniu innych operatorskich środków zaradczych. Na potrzeby skuteczności, efektywności i przejrzystości tego procesu, OSP pozyskuje dane i informacje o źródłach OZE zdolnych do redysponowania nierynkowego ze względu na warunki techniczne, tj. źródeł OZE zakwalifikowanych jako podlegające redysponowaniu na podstawie art. 9c ust. 7a ustawy Prawo energetyczne (dalej: uPE), niewykluczonych z redysponowania na podstawie art. 9c ust. 7f uPE. Decyzje o redysponowaniu nierynkowym są zatem podejmowane przez OSP w ramach regulacji prawnych odnoszących się w szczególności do:

- kolejności redysponowania ze względu na moce zainstalowane OZE,
- priorytetowego dysponowania OZE,
- wyłączeń przedmiotowych z redysponowania OZE,
- spełnienia warunków bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej.

Jeżeli chodzi o reguły kwalifikacji źródeł OZE do redysponowania, to przepisy precyzują, że:

- źródła OZE, które (i) mają obowiązek być wyposażone albo (ii) są wyposażone, pomimo braku takiego obowiązku, w układy regulacji mocy czynnej, o których mowa w art. 9c ust. 7f uPE, podlegają redysponowaniu nierynkowemu dla potrzeb bilansowania KSE zarówno w okresie bez ogłoszenia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, jak i w okresie z ogłoszonym zagrożeniem bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- źródła OZE, które (i) nie mają obowiązku bycia wyposażonymi i (ii) nie są wyposażone w układy regulacji mocy czynnej, o których mowa w art. 9c ust. 7f uPE, podlegają redysponowaniu dla potrzeb bilansowania KSE tylko w okresie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

Jeśli chodzi o podstawowe kryteria wyboru źródeł OZE do redysponowania nierynkowego, to:

- 1) w pierwszej kolejności redysponowane są te źródła, które nie podlegają priorytetowemu dysponowaniu, przy czym redukcja tych źródeł odbywa się według określonych zasad, tj.:
 - a. proporcjonalnie do mocy zainstalowanej, w odniesieniu do źródeł OZE przyłączonych do sieci o napięciu 110 kV i wyższym oraz
 - b. według kolejności wyznaczonej przynależnością do grup definiowanych przez moc zainstalowaną źródeł OZE, w odniesieniu do źródeł OZE przyłączonych do sieci o napięciu niższym niż 110 kV (gdzie grupa 1. to źródła OZE o mocy zainstalowanej 400 kW i większej; grupa 2. to źródła OZE o mocy zainstalowanej równej co najmniej 200 kW i mniejszej niż 400 kW; grupa 3. to źródła OZE o mocy zainstalowanej większej niż 50 kW i mniejszej niż 200 kW);
- 2) w przypadku niewystarczalności redysponowania nierynkowego źródeł OZE, które nie podlegają priorytetowemu dysponowaniu, do redysponowania nierynkowego są dobierane źródła OZE, które podlegają priorytetowemu dysponowaniu, zgodnie z zasadami określonymi w pkt. (1) lit. b powyżej;

- 3) w przypadku gdy stosowanie kryteriów podstawowych określonych w punktach 1. oraz 2. zagraża bezpiecznej pracy systemu elektroenergetycznego, to kryteria te nie są stosowane.

W związku z powyższym, w zależności od:

- wymaganej wielkości zaniżenia generacji w instalacjach OZE w całym KSE w związku z bilansowaniem podaży z popytem na energię elektryczną,
- wolumenów mocy wytwarzanej przez instalacje OZE przyłączone do sieci poszczególnych poziomów napięć,
- lokalizacji instalacji OZE w sensie połączeń elektrycznych,
- warunków pracy sieci przesyłowej i dystrybucyjnej w poszczególnych lokalizacjach/obszarach KSE,
- możliwości oraz zdolności płynnej regulacji mocy oraz udziału w regulacji mocy biernej,

OSP w koordynacji z OSD dokonuje oceny oraz wydaje polecenia tak, aby przy minimalnym wolumenie polecanej redukcji instalacji OZE zapewnić bezpieczną pracę zarówno całego KSE, pod względem równoważenia podaży z zapotrzebowaniem, jak i poszczególnych obszarów KSE w związku z koniecznością zapewnienia wymaganych parametrów jakościowych energii elektrycznej.

Redukcji mogą więc podlegać wszystkie instalacje OZE o mocy zainstalowanej powyżej 10 kW (instalacje OZE o mocy zainstalowanej powyżej 50 kW mogą podlegać redukcji na podstawie artykułu 9c ust. 7c uPe, zaś mikroinstalacje o mocy zainstalowanej większej niż 10 kW podlegają redukcji na podstawie artykułu 7 ust. 8d¹⁰ uPe) lub też ich część zlokalizowana na określonym obszarze sieciowym. Jeśli jednak skala wymaganej redukcji jest bardzo wysoka, OSP wydaje polecenie redukcji wszystkich źródeł, tzn. fotowoltaicznych albo farm wiatrowych albo obu rodzajów tych źródeł jednocześnie, przyłączonych do sieci wszystkich poziomów napięć. Ponadto dla zachowania warunków bezpiecznej pracy sieci przesyłowej redukcja źródeł przyłączonych do sieci o napięciu 110 kV i wyższym jest realizowana w taki sposób, aby źródła te nadal zachowały swoją regulacyjność w zakresie mocy biernej. Sieć przesyłowa pełni bowiem podstawową funkcję dla zachowania stabilności funkcjonowania KSE. Analogiczne przypadki mogą mieć również miejsce w odniesieniu do sieci dystrybucyjnej, w związku z zapewnieniem lokalnego bezpieczeństwa jej pracy. W tym przypadku uwzględniane są również aspekty skuteczności redukcji w rozumieniu zapewnienia jej wymaganej ilości w określonym czasie, w związku z liczbą redysponowanych źródeł OZE i możliwościami sterowania ich wytwarzania.

W związku z istotnym wpływem redysponowania nierynkowego OZE na bezpieczeństwo pracy KSE oraz techniczną i formalną złożonością tego procesu, OSP oraz OSD na bieżąco analizują wnioski z jego realizacji, w tym wnioski wynikające z informacji uzyskiwanych od operatorów OZE. Na tej podstawie są wprowadzane usprawnienia procesu ukierunkowane na zwiększanie precyzji oraz skuteczności redysponowania, a także minimalizacji utrudnień w prowadzeniu ruchu OZE przez ich operatorów. Nadrzędnym celem w tym zakresie jest rozszerzenie automatyzacji wykonywania poleceń wydawanych przez operatorów systemu, co pozwoli na zwiększenie skuteczności a przez to również trafności redysponowania.

Pełna informacja na temat zasad redysponowania jest dostępna na stronie internetowej PSE: <https://www.pse.pl/redysponowanie-nierynkowe>.

3. Czy PSE planuje udostępnić publiczną bazę danych zawierającą informacje o redysponowaniach – wraz z listą objętych podmiotów, ich mocą przyłączeniową oraz godzinami ograniczeń?

Informacje dotyczące wielkości redysponowania źródeł OZE są publikowane na stronie internetowej PSE pod adresem: <https://raporty.pse.pl/report/poze-redoze>.

Publikowane informacje zawierają wielkości redysponowanej mocy dla każdego okresu 15-minutowego w podziale na poszczególne rodzaje źródeł OZE (wiatrowe i fotowoltaiczne)

oraz przyczyny redysponowania (przyczyny bilansowe, zarządzanie ograniczeniami systemowymi).

Obecnie są prowadzone analizy w zakresie rozszerzenia zakresu publikowanych informacji.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Wojciech Wrochna

Sekretarz stanu

2025-07-07

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów